

Komissio muokkaamassa markkinoita — mitä komissio tavoittelee uudistuksillaan?

WEC Finlandin ja Fortumin sähkömarkkinapäivä

Tatu Pahkala

28.3.2023

Työ- ja elinkeinoministeriö
Arbets- och näringsministeriet

Tausta ja tavoitteet

- Euroopan komissio antoi 14.3.2023 kaksi ehdotusta sähkön markkinamallia koskevaksi lainsäädännöksi
 - EU:n sähkömarkkinadesignin parantamiseksi; sekä
 - Ehdotus unionin suojaamiseksi paremmin tukkumarkkinoiden manipulointia
- Komission kuvaus:
 - Venäjän hyökkäyssota nosti energian hinnat ja hintavaihtelut korkealle
 - Kriisi osoitti kuluttajien ja teollisuuden suojaamattomuuden ja resilienssin puutteen hintapiikkejä kohtaan
 - Eurooppalaiset sähkön sisämarkkinat ovat tuoneet valtavat hyvinvointihyödyt, mutta fokus ollut liikaa lyhyessä aikavälissä
 - Markkinoita tarve tarkastella myös pidemmällä aikavälillä ja lisätä hintasuojausmahdollisuuksia
- Tavoitteet
 - Kuluttajien suojelu hintavaihteluilta
 - Energian hintavakauden ja hinnan ennustettavuuden parantaminen
 - Uusiutuvan energian investointien edistäminen

Sisältöä

- Kuluttajat
 - asiakas voi saada halutessaan useamman sähkösopimuksen ja tätä varten saada useamman mittauspisteen käyttöpaikkaansa.
 - mahdollisuus solmia kiinteähintaisia määräaikaista sopimuksia vähintään vuodeksi
 - aktiivisen asiakkaan voitava jakaa tuotantonsa muille aktiivisille asiakkaille koko Suomen alueella
 - muiden kuin verkonhaltijan mittareiden käyttö jouston todentamiseen
 - Toimitusvelvollisuuden käyttöönotto
- Pitkät sähköntoimitussopimukset (PPAt)
 - Jäsenvaltioille velvoite edistää pitkiä sähköntoimitussopimuksia valituille asiakasryhmille
- Tukimekanismit uudelle tuotannolle
 - sähkötuotantotuki perustuisi kaksisuuntaisiin hinnanosopimuksiin
 - Koskee aurinko- ja tuulivoimaa, ilman varastoa oleva vesivoimaa, geotermistä sekä ydinvoimaa
 - Uudeksi kapasiteetiksi katsotaan myös investoinnit olemassa olevan tuotantokapasiteetin uudelleen käyttöön ottamiseksi sekä vanhan tuotantokapasiteetin elinkaaren jatkaminen
 - Huom! Rajoite nykyisiin tukikäytäntöihin, EI sisällä lupauksia automaattisesta valtiontukihyväksynnästä

Sisältöä

- Joustoa koskevat tukitoimet
 - sääntelyviranomaisen arvioitava kansallinen jouston tarve seuraavaksi viideksi vuodeksi joka toinen vuosi. Tämän perusteella asetetaan kansalliset indikatiiviset tavoitteet kulutusjoustolle ja varastoinnille
 - Jäsenvaltio voi lisäksi ottaa käyttöön tukitoimet ei-fossiilisen jouston lisäämiseksi
- Johdannaismarkkinatoimet
 - Alueellisten virtuaalisten kaupankäyntikeskusten (*virtual trading hub*) perustaminen, vrt systeemihintatuotteet Pohjoismaissa
 - Keskitetyn kauppapaikan olisi tarjottava siirto-oikeustuotteita jokaisen tarjousalueen ja virtuaalisen kaupankäyntipaikan välillä
- Vapaaehtoiset huipunleikkaustuotteet TSOlle
 - Sopimusjakso korkeintaan päivän ja sopimus voidaan solmia aikaisintaan kaksi päivää ennen toimitusjaksoa.
 - Toimitusjakso voi alkaa vuorokausimarkkinan sulkeuduttua ja sen tulee päättyä ennen tasemarkkinan avautumista 30 minuuttia ennen toimitushetkeä
 - Tuote ei voi sijaita mittauspisteen takana eli sen on oltava verkonhaltijan mittaroima.
- Vähittäishintasääntely kriiseissä
 - Sähkön hintakriisin aikana voitaisiin ottaa käyttöön hintasääntely kuluttaja-asiakkaille ja PK-yrityksille
 - KOM julistaa kriisin kriteerien täytyessä

Kiitos!